

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ กรมประมง
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย กรมประมง
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 - ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
 - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอแนะ)
 - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการ เสนอแนะให้ประเมิน)
 - อื่น ๆ
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้ กฎหมายตั้งแต่ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔
๖. รายชื่อกฎที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้
 - ไม่มี -
๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับ ตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ)
 - ไม่มี -

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความมุ่งหมายเพื่อการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตามแนวทาง กฎเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับนับถือในนานาประเทศ รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพคนประจำเรือและป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมงภายใต้วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการรวบรวมและเก็บข้อมูลอย่างครบถ้วนและถูกต้อง

(๒) เพื่อปกป้องคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนประมงพื้นบ้านและชุมชนประมงท้องถิ่น

(๓) เป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

(๔) เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง

(๕) มีการใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดเพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำนำไปสู่การพัฒนาาระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน สอดคล้องกับแนวทางการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และหลักการป้องกันล่วงหน้าเพื่อรักษาหรือฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในระดับที่สามารถก่อให้เกิดผลิตผลสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน

(๖) เพื่อป้องกันและขจัดการทำการประมงที่เกิดศึกภัยการผลิตและขีดความสามารถในการทำการประมงส่วนเกิน ตลอดจนควบคุมมิให้การทำการประมงมีผลบั่นทอนความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำ

(๗) เพื่อบังคับใช้มาตรการตามที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดนี้อย่างเป็นระบบ

(๘) เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพในการทำงานของแรงงานในภาคประมง

(๑๐) เพื่อสร้างระบบติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำการประมงให้มีประสิทธิภาพ

(๑๑) เพื่อให้ระบบการสืบค้นที่มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบที่มาของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำได้ตั้งแต่การทำการประมงไปจนถึงผู้บริโภค

(๑๒) กำหนดโทษทางปกครองและโทษทางอาญาให้ได้สัดส่วนและเหมาะสมเพื่อป้องกันการกระทำความผิด

๔. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้

๑. กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนา การทำการประมงในน่านน้ำไทยให้สอดคล้องกับปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำ และขีดความสามารถ ในการทำการประมงการส่งเสริม พัฒนา และการแก้ไขปัญหาการประมงนอกล่านน้ำไทย การพัฒนา การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านการประมงของประเทศ การกำหนดแนวทางและเป้าหมายการพัฒนาการประมงของประเทศให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสม และสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน (มาตรา ๑๙)

๒. กำหนดให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะและเสนอ แนวทางในการส่งเสริมอาชีพประมง การจัดการบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากร สัตว์น้ำขององค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นหรือในที่จับสัตว์น้ำ (มาตรา ๒๘)

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรการทางปกครอง เพื่อพิจารณาและกำหนดมาตรการ ทางปกครองตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑/๑ และมาตรา ๑๑๓ ควบคู่ไปกับการใช้โทษทางอาญา ที่กำหนดไว้ในหมวด ๑๑ (มาตรา ๑๑๒/๑) ซึ่งคณะกรรมการฯ มีอำนาจสั่งดังนี้ (มาตรา ๑๑๓)

๓.๑ ยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงนั้นหรือเครื่องมือทำการประมง

๓.๒ ห้ามทำการประมงจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

๓.๓ สั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้น จนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้

๓.๔ เพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย

๓.๕ กักเรือประมง

๔. เพื่อประโยชน์ในการรักษาคุณภาพและคุ้มครองผู้บริโภคให้ปลอดภัยในการบริโภคสัตว์น้ำ จึงมีการกำหนดให้ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามมาตรฐานสินค้าเกษตร ที่คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตรประกาศกำหนด รวมถึงมีการ กำหนดให้ผู้ที่มีความประสงค์ ขอลงหนังสือรับรองการได้มาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หรือขอให้กรมประมงตรวจรับรองชนิด ลักษณะ คุณภาพหรือแหล่งกำเนิดของสัตว์น้ำใด หรือขอให้ ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างดิน น้ำ สัตว์น้ำ หรือปัจจัยการผลิตเป็นการเฉพาะราย สามารถยื่นคำขอ ได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕)

๕. กำหนดให้เจ้าของเรือที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยประเภทการใช้ทำการประมง และมีขนาดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดจะต้องดำเนินการตามที่พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดไว้ เช่น การติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และดูแลรักษา ให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา การจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมง การแจ้งเข้า - ออก ท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก เป็นต้น (มาตรา ๘๑)

๖. กำหนดให้คนประจำเรือจะต้องมีหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย และในกรณีที่คนประจำเรือไม่มีสัญชาติไทยจะต้องได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และต้องได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำกรงานของคนต่างด้าว (มาตรา ๘๓)

๗. กำหนดการทำการประมงที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง เช่น การใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมง การทำการประมงโดยไม่มีใบอนุญาตทำการประมงหรือไม่มีใบอนุญาตใช้เครื่องมือทำการประมง การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ เป็นต้น (มาตรา ๑๑๔)

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้มีการกำหนดโทษทางปกครองและโทษทางอาญาไว้ให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และป้องปรามการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ไม่ว่าจะเกิดขึ้นที่ใด รวมทั้งการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิด ดังนั้น ผู้ประกอบอาชีพการประมงหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประมง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของเรือ ผู้ควบคุมเรือ ลูกเรือ หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชกำหนดการประมงฯ นี้ จำเป็นที่จะต้องศึกษาและมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่พระราชกำหนดการประมงฯ กำหนด เพื่อมิให้เกิดโทษแก่ตนเอง

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตามแนวทาง กฎเกณฑ์ มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับนับถือในนานาประเทศ รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพคนประจำเรือ และป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง ตลอดจนเป็นกฎหมายที่มีส่วนในการบริหารจัดการด้านการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงเห็นว่าพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงมีความจำเป็นในการบังคับใช้เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตลอดจนการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษต่อไป

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่ถือเป็นการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำและการทำการประมงของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพคนประจำเรือ และป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง ดังนั้น เมื่อไม่มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายผู้ประกอบการอาชีพด้านประมงก็จะสามารถประกอบอาชีพได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมถึงจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการผลิตสินค้าประมงซึ่งส่งผลดีต่อเศรษฐกิจภายในประเทศรวมถึงการส่งออกไปยังต่างประเทศให้ขยายตัวได้ดียิ่งขึ้น

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่ออื่นที่สำคัญ

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตามแนวทาง กฎเกณฑ์ มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับนับถือในนานาประเทศ รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพคนประจำเรือและป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมาย ในภาคการประมง โดยที่ปัจจุบันยังคงมีการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์น้ำ และเป็นเหตุให้ทรัพยากรสัตว์น้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการทำการประมง อันจะส่งผลให้เกิดความไม่เพียงพอต่อความต้องการในตลาดผู้บริโภคประกอบกับอาจส่งผลให้ราคาการซื้อขายสัตว์น้ำมีราคาที่สูงขึ้น

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตาม และการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

สถิติคดีประมง ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พ.ย. ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ ต.ค. ๒๕๖๕ (ข้อมูล ณ วันที่ ๗ พ.ย. ๖๕)	
ปี	จำนวนคดี
๒๕๕๘	๔๑
๒๕๕๙	๔๔๕
๒๕๖๐	๕๕๖
๒๕๖๑	๗๔๓
๒๕๖๒	๖๔๕
๒๕๖๓	๔๕๕
๒๕๖๔	๔๘๙
๑ ม.ค. ถึง ๓๑ ต.ค. ๒๕๖๕	๔๗๓
รวมเป็นจำนวน	๓,๘๔๗

หมายเหตุ จำนวนคดีดังกล่าวอยู่ภายใต้การดำเนินงานตามระเบียบกรมประมงว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีและมาตรการทางปกครองตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการประมง(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรการทางปกครองใช้ระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ๒๔ วัน)

ปรากฏคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มมาตรการทางปกครองและเปรียบเทียบ (ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ถึง วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕) รวมเป็นจำนวน ๓,๘๔๗ คดี ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน ๓,๘๑๙ คดี และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒๘ คดี โดยคดีจำนวนดังกล่าวอยู่ระหว่างการสรุปสำนวนและติดตามข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการมาตรการฯ และอยู่ระหว่างดำเนินการตามมติของคณะกรรมการมาตรการฯ ต่อไป

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

ตั้งแต่มีการบังคับใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ควบคู่ไปกับการบังคับใช้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๙/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับกฎหมายประมงจนถึงปัจจุบัน พบว่าผู้ประกอบการอาชีพประมงมีความรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทำการประมงมากขึ้น ส่งผลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นการลดจำนวนคดีที่เกี่ยวกับการประมงให้น้อยลง แต่ก็ยังคงมีผู้ประกอบการอาชีพประมงบางกลุ่มที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ เช่น ชนิดเครื่องมือทำการประมง แหล่งทำการประมง เป็นต้น จึงส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความสัมพันธ์กับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๙/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับกฎหมายประมง เนื่องจากกฎหมายทั้งสองฉบับมีความมุ่งหมายเพื่อการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในสถานะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตามแนวทาง กฎเกณฑ์ มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับนับถือในนานาประเทศ รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพคนประจำเรือและป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและประเด็นใด

- ไม่มี -

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญา ในกฎหมายนี้ ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญา เช่น การพิจารณาและกำหนด มาตรการทางปกครองของคณะกรรมการมาตรการทางปกครองตามหมวด ๑๐ ประกอบกับ พระราชกำหนดการประมงฯ มีการใช้โทษทางอาญาควบคู่ไปกับการกำหนดมาตรการ ทางปกครองเพื่อลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด ดังนั้น จึงเห็นว่าพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงมีความเหมาะสมในการบังคับใช้

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผล สัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี) รับฟังความคิดเห็นต่อพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผ่านเว็บไซต์ของกฎหมาย กรมประมง

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

ผู้ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า

๑. เห็นควรออกกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

๒. การกำหนดให้มีการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและในน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายรวมถึงเพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำนั้น จะต้องมีความเหมาะสมกับวิถีปฏิบัติที่มีมายาวนาน และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของประมงไทย ตลอดจนการกำหนดขอบเขตของค่านิยามให้ชัดเจน

๓. การสร้างระบบติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำการประมงให้มีประสิทธิภาพ ควรรวมถึงการดูแลจัดการและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นกับการทำประมง

๔. การกำหนดโทษทางปกครองและโทษทางอาญาให้ได้สัดส่วนและเหมาะสมเพื่อป้องกันการ กระทำความผิด ยังมีโทษที่สูงเกินไปเห็นควรลดค่าปรับในการกระทำความผิด แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดโทษทางอาญาอาจต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนา กฎหมาย เรื่อง การกำหนดโทษอาญาในกฎหมาย

๕. กรณีค่านิยามของคำว่า "สัตว์น้ำ" ควรจะแยกความหมายของคำว่า "สัตว์น้ำ" กับ "พืชน้ำ" ให้ชัดเจน และควรเพิ่มค่านิยามของคำว่า "พันธุ์ไม้น้ำ" แยกออกจากสัตว์น้ำ

๖. กรณีคำนิยามของคำว่า “ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ” ผลผลิตที่ได้จากการแปรรูปสัตว์น้ำหรือที่ใช้สัตว์น้ำเป็นวัตถุดิบ มีความหมายกว้างเกินไป ทำให้เกิดผลกระทบต่อหลาย ๆ อุตสาหกรรม ที่กรมประมงเองไม่ได้มีความจำเป็นหรือไม่ได้เป็นไปตามเจตจำนงของพระราชกำหนดการประมงฯ ที่จะควบคุม ทำให้เกิดความเสียหายต่อทั้งกระบวนการนำเข้า - ส่งออก ค่าใช้จ่ายนำเข้า - ส่งออก ระยะเวลาในการดำเนินการนำเข้า - ส่งออก สูญเสียความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และทำให้อุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่มีหน่วยงานอื่นของภาครัฐซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมอยู่แล้ว เช่น กรมปศุสัตว์ อย. ได้รับความเสียหายจากการไม่ทราบขอบเขตการควบคุมของกฎหมาย ทำให้ไม่ได้ปฏิบัติตาม และถูกกรมศุลกากรดำเนินคดี

๗. กรมประมงควรควบคุมเพื่อการบริโภคเท่านั้น กรณีการนำเข้า - ส่งออก หากกรมประมง ต้องการข้อมูลเพื่อเก็บสถิติก็ควรจะมี link ข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐที่เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมสินค้านั้น ๆ เช่น อย. กรมปศุสัตว์ หรือขอข้อมูลจากกรมศุลกากรเนื่องจากผู้ประกอบการ มีการแสดงรายละเอียดหรือสูตรการผลิตไว้ชัดเจนตรวจสอบได้ กรมประมงจะต้องแยกให้ชัดเจน เจตนาของกฎหมายควบคุมเรื่องอะไร บางสินค้าถูกสกัดจนเปลี่ยนคุณภาพ และผู้ประกอบการ นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า กรมประมงก็ยังคงควบคุมทำให้เป็นภาระของผู้ประกอบการ

๘. ควรจะมีข้อพิจารณาการแยกแยะการทำประมงพาณิชย์กับประมงเพื่อยังชีพโดยใช้ข้อพิจารณาจากลักษณะการจับบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลภายในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก บวกกับขนาดของเรือมากกว่า ๑๐ ตันกรอส ให้ถือเป็นการทำการประมงพาณิชย์ แต่หากเรือประมง ขนาดไม่เกิน ๒๕-๓๐ ตันกรอสใช้เครื่องมือประมงที่สภาพต่ำ คนประจำเรือเป็นบุคคลในครอบครัว ไม่เกินจำนวน เช่น ๒-๔ คน ให้พิจารณาจำแนกเป็นเรือประมงพื้นบ้าน เพื่อลดการควบคุม ลง เนื่องจากเรือกลุ่มนี้มีจำนวนพอสมควร ประโยชน์จะได้แก่ชาวบ้านที่ทำเป็นครอบครัวเลี้ยงชีพ

๙. ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม นั้น เห็นว่า กรณีเป็นผู้เคยถูกเพิกถอน ใบอนุญาตทำการประมงมาแล้ว ควรปรับลดจาก ๕ ปี ให้เหลือ ๒ ปี และควรปรับให้มีการยึดหยุ่น บางส่วนให้มีความเหมาะสมกับวิถีการประมงของไทย

๑๐. กรณีห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ขึ้นเรือประมง เห็นว่า เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายทางด้านชีวภาพ สัตว์น้ำ มีจำนวนมากมายหลายชนิด เครื่องมือประมงมีทั้งแบบจำเพาะเลือกชนิด เช่น ลอบหมึก แต่แบบไม่จำเพาะ เช่น อวนล้อมจับ อวนครอบหมึก จะพบกับปัญหาในการคัดเลือกขนาด และการบังคับใช้ ดังนั้น การประกาศบังคับในข้อนี้จึงมีความละเอียดอ่อนต่อการปฏิบัติ ทั้งนี้ สัตว์น้ำ ขนาดเล็กบางชนิดก็มีขนาดเล็กแค่นั้นจนตาย การกำหนดต้องคำนึงถึงชนิดของปลาด้วย และมีกฎหมายอื่น ๆ อีกมากมายที่กำหนดขึ้นมาควบคุมแล้ว เครื่องมือบางประเภทเขาไม่สามารถ เลือกได้ว่าจะให้ปลาขนาดไหนเข้ามาติดเครื่องมือได้ ต้องมีความเสี่ยงที่จะติดสัตว์น้ำ เข้ามาโดยไม่ได้เจตนา

๑๑. กรณีตามมาตรา ๘๓ วรรคสอง เห็นควรปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มให้อธิบดีกรมประมง มีอำนาจอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการแรงงานในเรือประมงได้โดย เบ็ดเสร็จ รวดเร็ว และเห็นด้วยกับการที่ให้แรงงานเก็บหลักฐานไว้กับตัวหรือในสถานที่ที่ปลอดภัย ในเรือประมงที่ตนประจำอยู่

๑๒. กรณีตามมาตรา ๘๓ วรรคท้าย ควรขยายเพิ่มว่า "...หลักฐานการอนุญาตในจังหวัด ที่มีพื้นที่ติดชายทะเล และในบริเวณท่าเทียบเรือประมง รวมทั้งสามารถออกนอกบริเวณดังกล่าว เพื่อการอุปโภค บริโภค การรักษาพยาบาล และปฏิบัติตามหนังสือเรียกของทางราชการได้..."

๑๓. กรณีตามมาตรา ๘๘ เห็นว่า การกำหนดให้ติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและดูแลรักษาให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลานั้น ในบางครั้งอาจเป็นกรณีสัญญาขาดหายไป โดยชาวประมงไม่มีเจตนาแต่ผลคือเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๑๑๔ (๑๐) จึงควรระบุให้เป็นความผิดเฉพาะกรณีกระทำโดยชาวประมงมีเจตนาเท่านั้น

๑๔. กรณีการเก็บรักษาสัตว์น้ำให้อยู่ในสภาพเดิมตามมาตรา ๑๐๕ นั้น เห็นว่า ตามความเป็นจริงแล้วหายาก ส่วนมากจะเน่าเสียก่อนที่จะถึงขั้นตอนการขายสัตว์น้ำทอดตลาด จึงขอเสนอว่า เมื่อมีการจับกุมยึดเรือแล้ว ควรให้เจ้าของเรือดำเนินการขายสัตว์น้ำให้เรียบร้อยก่อน ได้จำนวนเท่าไรก็ส่งบันทึกการขายไว้

๑๕. ควรลดระยะเวลาที่อธิบดีหรือรัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จจาก หกสิบวัน เหลือ ๓๐ วัน ภายในนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

๑๖. กรณีตามมาตรา ๑๒๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือผู้รับอนุญาตถูกเพิกถอน ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตตามมาตรา ๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๓ ให้ผู้รับอนุญาตจัดการเรือถอน หรือทำลายเครื่องมือทำการประมง สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งใด ๆ ที่เป็นของผู้รับอนุญาต ในที่จับสัตว์น้ำ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุหรือวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือหนังสืออนุญาต แล้วแต่กรณี นั้น เห็นว่าระยะเวลา ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต อาจสั้นเกินไปที่จะดำเนินการเรือถอน หรือทำลายให้แล้วเสร็จ ควรเพิ่มเป็นภายใน ๖๐ วัน

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

ไม่ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบดังกล่าวมาประกอบการพิจารณา เนื่องจาก พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บังคับใช้ก่อนที่พระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีผลใช้บังคับ

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อที่ประชาชน จะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

กรมประมงได้มีการออกกฎซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชกำหนด การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมาย

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

กรมประมงได้มีการออกกฎซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชกำหนด การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และได้มีการดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ประชาชนรับทราบโดยทั่วกัน รวมทั้งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการ เช่น กรมเจ้าท่า กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นต้น และการดำเนินการในรูปแบบของคณะอนุกรรมการ เช่น คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประมงและแรงงานในภาคประมง เป็นต้น

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีความมุ่งหมายเพื่อการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษย์ชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตามแนวทาง กฎเกณฑ์ มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับนับถือในนานาประเทศ รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพคนประจำเรือและป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

เกิดผลสำเร็จจากการบังคับใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ ผู้ประกอบอาชีพประมงมีการปฏิบัติตามกฎหมาย มีความรู้ ความเข้าใจในข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทำการประมง และมีความระมัดระวังในการทำการประมงมากขึ้น ส่งผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีความอุดมสมบูรณ์และเพียงพอต่อการประกอบอาชีพด้านการประมง

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

๑. กรมประมงซึ่งเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีต้นทุนในการใช้งบประมาณที่ได้จากรัฐ เช่น การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย วิธีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย หรือการให้ความรู้แก่ชาวประมง รวมทั้งการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาและให้คำแนะนำแก่ชาวประมงได้ทันที เพื่อป้องกันการกระทำความผิดหรือการทำประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ประกอบอาชีพด้านการประมง และเป็นประโยชน์ต่อทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสมและสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนต้นทุนในเรื่องของการของบประมาณรายจ่ายจากหน่วยปฏิบัติงานเนื่องจากต้องติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษซึ่งจำเป็นต้องใช้ยานพาหนะในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมแซมยานพาหนะที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัยต่อตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

๒. การบังคับการให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประชาชนมีต้นทุนในเรื่องของการดูแลรักษาสภาพเรือประมงของกลางในกรณีที่มีการดำเนินคดี อีกทั้งยังมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นอาจถูกพนักงานเจ้าหน้าที่จับกุมดำเนินคดีได้ เช่น เจ้าของเรือที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยประเภทการใช้ทำการประมง และมีขนาดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดจะต้องดำเนินการติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและดูแลรักษาให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา จัดทำสมุดบันทึกการทำการประมงและส่งรายงานให้กรมประมงทราบ การแจ้งเข้าออกท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก หากไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดก็จะเกิดโทษแก่เจ้าของเรือซึ่งอาจจะส่งผลในเรื่องการขอรับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ เป็นต้น

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

การประกอบอาชีพด้านการประมงของบุคคลบางกลุ่มที่ฝ่าฝืนกฎหมายทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำถูกนำไปใช้ประโยชน์จนเกินขนาดหรือเกินกำลังที่ธรรมชาติจะผลิตขึ้นทดแทนใหม่ให้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ประโยชน์ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและนอกประเทศ รวมทั้งส่งผลโดยตรงต่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งการทำประมงต่าง ๆ โดยที่ผ่านมามีประเทศไทยก็ได้มีการแก้ไขปัญหาค่าการทำประมงที่ผิดกฎหมายมาโดยตลอดตามคำแนะนำของสหภาพยุโรปเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความยั่งยืนในทรัพยากรประมงและอุตสาหกรรมประมงของประเทศไทย ตลอดจนกรมประมงก็ยังคงมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้ประกอบการประมงได้รับทราบถึงข้อมูลข่าวสาร หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ รวมถึงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการประมงเพื่อป้องกันการกระทำผิดและการทำประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำให้เป็นแหล่งประกอบอาชีพ แหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชน และทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคู่กับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๘/๒๕๕๘ เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าดำเนินการด้านความผิดเกี่ยวกับกฎหมายประมง ซึ่งมีเจตนารมณ์ที่สำคัญก็คือเพื่อการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตามแนวทาง กฎเกณฑ์ มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับนับถือในนานาประเทศ รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพคนประจำเรือและป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง ตลอดจนการกำหนดมาตรการทางปกครองควบคู่ไปกับการบังคับใช้โทษทางอาญาดังนั้น เมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วจึงมีความคุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ประชาชนได้รับและทรัพยากรที่รัฐต้องใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่ได้บังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวถือเป็นการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำและการทำการประมงของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพของคนประจำเรือและป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง การปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำและการทำการประมงของประเทศไทย อาทิ

- ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย มีการบังคับใช้กฎหมายการประมงให้ครอบคลุมถึงการทำการประมงทั้งในน่านน้ำไทยและน่านน้ำไทย ไม่ว่าจะใช้เรือประมงไทยหรือเรือประมงที่มีใบเรือประมงไทยเรือไร้สัญชาติ และไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะมีสัญชาติไทยหรือไม่ก็ตาม โดยให้ถือว่ากระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ หรือตามกฎหมายของรัฐชายฝั่ง หรือตามหลักเกณฑ์หรือมาตรการ

ขององค์การระหว่างประเทศ หรือมาตรการตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทำ การประมงกำหนด เป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักรไทยและให้ศาลไทยมีอำนาจพิจารณา และพิพากษาคดีได้โดยกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการมีอำนาจ ดำเนินการตามกฎหมายได้แม้การกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นนอกน่านน้ำไทย และสามารถขึ้นตรวจสอบ เรือประมงทั้งเรือประมงไทยและที่มีใช้เรือประมงไทย รวมทั้งเรือไร้สัญชาติที่ทำการประมงโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย ฯลฯ

- การปฏิรูปหลักการในการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำของประเทศไทยจากเดิม ใช้ระบบ Open Access มาเป็นระบบการควบคุมการออกใบอนุญาตทำการประมง โดยใช้หลักการ ทางวิทยาศาสตร์ภายใต้ผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน (Maximum Sustainable Yield : MSY) โดยมีการกำหนดพื้นที่ทำการประมง ปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่อนุญาตให้ ทำการประมง หรือช่วงเวลาทำการประมงให้สอดคล้องกับขีดความสามารถในการทำการประมงและ ปริมาณผลิตผลสูงสุดของสัตว์น้ำที่จะสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนการให้อำนาจ รัฐมนตรีในการออกประกาศการออกใบอนุญาตทำการประมงไว้ชั่วคราวเมื่อพบว่าปริมาณผลิตผล สูงสุดของสัตว์น้ำไม่เพียงพอต่อการทำการประมงอย่างยั่งยืน ฯลฯ

- การกำหนดระบบติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวัง (MCS) เรือที่ออกไปทำการประมง ขนถ่ายสัตว์น้ำ และสนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมง ขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือแปรรูปสัตว์น้ำ โดยกำหนดให้ เรือที่ใช้ทำการประมงต้องมีใบอนุญาตทำการประมงทั้งในน่านน้ำไทยและน่านน้ำไทย ติดตั้งระบบติดตามเรือ แจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือ จัดทำเครื่องหมายประจำเรือ และจัดทำสมุดบันทึก การทำการประมง หนังสือกำกับการขนถ่ายสัตว์น้ำ เพื่อให้รัฐสามารถติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวังให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ฯลฯ

- สร้างระบบการตรวจสอบย้อนกลับตั้งแต่การจับปลาจนถึงผู้บริโภค โดยกำหนดให้เจ้าของเรือ หรือผู้ควบคุมเรือต้องจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมง หนังสือกำกับการขนถ่ายสัตว์น้ำ เจ้าของ ท่าเทียบเรือประมงต้องจัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ และผู้ซื้อต้องกรอกข้อมูลในหนังสือ กำกับการซื้อขายสัตว์น้ำเมื่อมีการขายสัตว์น้ำให้แก่บุคคลอื่น เพื่อให้สามารถตรวจสอบที่มาของสัตว์น้ำ ที่มีการซื้อขายกันได้ว่าเป็นสัตว์น้ำที่ได้มาจากการทำการประมงโดยชอบด้วยกฎหมาย ฯลฯ

- การเปลี่ยนแปลงกรอบในการลงโทษโดยมุ่งเน้นการลงโทษทางปกครองเพื่อยับยั้งการกระทำ ความผิด และกำหนดโทษทางอาญาให้ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงกับการกระทำความผิดและ ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับ กล่าวคือ เป็นการกำหนดมาตรการทางปกครองสำหรับความผิด ที่เป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง โดยกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดสัตว์น้ำ หรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เครื่องมือทำการประมง กักเรือประมง ห้ามทำการประมงจนกว่าจะปฏิบัติ ให้ถูกต้อง พักใช้ใบอนุญาต และเพิกถอนใบอนุญาต ฯลฯ

- การกำหนดมาตรการในการคุ้มครองและจัดสวัสดิภาพให้แก่คนประจำเรือ และแรงงาน ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องในภาคประมง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยกำหนดห้ามมิให้ โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำและเจ้าของเรือประมงจ้างลูกจ้างคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน หรือจ้างผู้ที่มีอายุน้อยกว่าสิบแปดปีทำงาน และเจ้าของเรือประมงที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมง พาณิชย์ต้องจัดให้มีระบบความปลอดภัย สุขอนามัย และสวัสดิการในการทำงาน ฯลฯ

หลังจากที่พระราชกำหนดการประมงดังกล่าวมีผลใช้บังคับไปประยะหนึ่งปรากฏว่ายังมีบทบัญญัติที่ยังไม่ชัดเจนและก่อให้เกิดปัญหาในการใช้บังคับ จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ในบางประเด็น เช่น

- การปรับปรุงบทบัญญัติในการจ้างแรงงานในโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ในการออกคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการและการสั่งปิดโรงงานให้สอดคล้องกับความร้ายแรงในการจ้างงานโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ฯลฯ

- การปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำการประมงพื้นบ้านให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยยกเลิกบทบัญญัติที่ห้ามผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านออกไปทำการประมงนอกเขตทะเลชายฝั่งตามข้อเรียกร้องของประมงพื้นบ้าน รวมทั้งกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจในการผ่อนผันให้ผู้ทำการประมงพื้นบ้านและประมงน้ำจืดสามารถใช้เครื่องมือต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๗ และสามารถทำการประมงในพื้นที่และในระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำวางไข่หรือในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๗๐ ได้โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ฯลฯ

- ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการควบคุมและเฝ้าระวังเรือที่ใช้ทำการประมง เรือขนถ่ายสัตว์น้ำ และเรือที่ใช้สนับสนุนเรือที่ใช้ทำการประมงและขนถ่ายสัตว์น้ำให้ชัดเจน รวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการขนถ่ายสัตว์น้ำให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ฯลฯ

- กำหนดห้ามเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือประมงรับคนประจำเรือของเรือลำอื่นมาทำงานระหว่างออกไปทำการประมง เพื่อป้องกันการบังคับใช้แรงงานและค้ามนุษย์ในเรือประมง

- กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรการทางปกครองเพื่อพิจารณาและกำหนดมาตรการทางปกครองในการสั่งให้หยุดประกอบกิจการโรงงานหรือสั่งปิดโรงงานตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๑/๑ แทนอธิบดีกรมประมง เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรอบคอบและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ในระหว่างที่มีการปรับปรุงพระราชกำหนดการประมงตามที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อให้มีกรอบกฎหมายในการบริหารจัดการการทำงานประมงให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายก็ยังคงมีการใช้อำนาจพิเศษของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติควบคู่ไปกับการบังคับใช้พระราชกำหนดการประมง เช่น คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๘ เพื่อจัดตั้งศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย และกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้เจ้าของเรือประมง เรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเก็บรักษาสัตว์น้ำดำเนินการ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๙ กำหนดห้ามมิให้นับระยะเวลาที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความในการดำเนินคดี เพื่อมิให้คดีขาดอายุความระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี เป็นต้น และจากการที่ได้มีการออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อวางกรอบกฎหมายในการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนระหว่างที่ได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประมงซึ่งต่อมาได้นำหลักการตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มากำหนดไว้ในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๐ ส่งผลให้ประเทศไทยมีระบบกฎหมายในการบริหารจัดการการทำงานประมงและการบริหารจัดการเรือประมง

การตรวจสอบ ควบคุมและเฝ้าระวัง มีบทลงโทษที่เหมาะสมและได้สัดส่วนกับความร้ายแรง ในการกระทำความผิด เพื่อป้องกัน ระวัง และยับยั้งมิให้มีการทำการประมงผิดกฎหมาย ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเป็นผลให้สหภาพยุโรปได้ยกเลิกประกาศเตือนประเทศไทย ว่าเป็นประเทศที่ไม่มีมาตรการอย่างเพียงพอในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมง ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒

ดังนั้น จึงเห็นว่ายังไม่สมควรยกเลิกการบังคับใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวได้มีการปรับปรุงและแก้ไขหลักเกณฑ์บางประการ เพื่อให้สอดคล้องกับการทำการประมง ตลอดจนเพื่อป้องกัน ระวัง และยับยั้งมิให้มีการทำการประมง ผิดกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

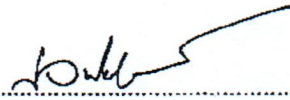
๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไป ตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนอแนะอื่นหรือไม่ อย่างไร

ภายหลังที่มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประมงรวมถึงการออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการทำการประมงและเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายตลอดจน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้อย่างถูกต้องส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพด้านการประมงมีการปฏิบัติตามกฎหมาย มีความรู้ ความเข้าใจ ในข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทำการประมง และมีความระมัดระวังในการทำการประมง มากขึ้นทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีความอุดมสมบูรณ์และเพียงพอต่อความต้องการในการประกอบอาชีพ ด้านการประมงรวมถึงเพียงพอต่อความต้องการของตลาดผู้บริโภค

ทั้งนี้ กรมประมงยังคงให้ความสำคัญในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ในเรื่องของข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพด้านการประมงเพื่อให้ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจ สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง รวมถึงการปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกในการประกอบอาชีพที่จะต้องปฏิบัติงานด้วยความสุจริตและปฏิบัติตามที่ กฎหมายกำหนด ตลอดจนการตระหนักถึงการดูแลรักษาตลอดจนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเหมาะสม อันจะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติยังคงมีความอุดมสมบูรณ์และเพียงพอต่อความต้องการ ของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์
อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายเจติมชัย สุวรรณรักษ์)

อธิบดีกรมประมง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กลุ่มกฎหมายและระเบียบ กองกฎหมาย
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวกนกอร พูนสง
โทร ๐ ๒๕๖๑ ๒๙๒๘
อีเมล legalfish61@gmail.com

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

รพว.กษ.

เลขานุการ รพว.กษ.

รับที่... มธ๓๓๖
- ๒ ปี.ค. ๒๕๖๕
วันที่... ๑๖.๖.๕๕
เวลา... ๑๖.๖.๕๕

รับที่... มธ๓๓๖
วันที่... ๑๖.๖.๕๕
เวลา... ๑๖.๐๖.๕๕

ส่วนราชการ กรมประมง กองกฎหมาย โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๒๙๒๘

ที่ กษ ๐๕๐๒.๒/๙๙๓๒

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เพื่อโปรดทราบ

(นายสนา ชีรวินิจ)

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๒ ปี.ค. ๒๕๖๕

ทราบ

- ๒ ปี.ค. ๒๕๖๕
(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

- ๒ ปี.ค. ๒๕๖๕

(นายราเชน ศิลปะรายะ)
หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี